

Jakie pieniądze Kościół oddaje polskiemu państwu?

Fot. Pixabay

Polski system podatkowy traktuje Kościół katolicki tak jak inne instytucje i osoby fizyczne. Każdy duchowny opłaca podatki: zryczałtowany bądź od wynagrodzenia, a instytucje kościelne prowadzące działalność gospodarczą lub jej nie prowadzące są opodatkowane jak wszystkie inne. Wkład Kościoła do budżetu to nie tylko płacone podatki, ale także prowadzenie różnych instytucji wypełniających zadania państwa chociażby w dziedzinie opieki społecznej, ochrony obiektów i przedmiotów zabytkowych.

Podatek zryczałtowany

Duchowni, którzy osiągają przychody z działalności duszpasterskiej są płatnikami podatku zryczałtowanego. Księża wikariusze i proboszczowie są opodatkowani podobnie jak osoby fizyczne, które prowadzą pozarolniczą działalność gospodarczą. Obowiązuje ich podatek dochodowy w formie ryczału od przychodów z ofiar otrzymywanych w związku z pełnionymi obowiązkami duszpasterskimi.

Wysokość ryczału ustalana jest odrębnie na każdy rok podatkowy przez urząd skarbowy właściwy dla miejsca wykonywania funkcji o charakterze duszpasterskim. Kwartalne stawki ryczału zamieszczone są w załącznikach do ustawy (nr 5 i 6) i stosuje się je także wobec osób duchownych innych wyznań.

Przewidziano stawki ryczału dla duchownych kierujących parafią i wikariuszy, w zależności od wielkości parafii (decyduje liczba mieszkańców, a nie liczba wiernych) i miejsca zamieszkania. Proboszcz płaci (w 2019 r.) od 434 zł do 1559 zł, a wikariusz od 131 do 503 zł. zryczałtowanego podatku dochodowego kwartalnie. Można oszacować, że w sumie księża płacą co najmniej 45 mln zł podatku dochodowego rocznie, z tego tytułu. Należy podkreślić, że księża płacą podatek uzależniony od liczby mieszkańców parafii a nie od faktycznej liczby wiernych. W ten sposób system podatkowy podkreśla misyjność Kościoła i odpowiedzialność duszpasterską za wszystkich ludzi.

Umowy o pracę

Księża, siostry zakonne i zakonnicy, gdy są zatrudnieni na tzw. „etacie”, to wówczas płacą podatek dochodowy (PIT) i podlegają takim samym zasadom jak wszyscy inni pracownicy. Najczęściej wykonywane prace etatowe to nauczyciel religii, wykładowca, pomoc medyczna, kurialista. W 2015 r. pracowało w Polsce 30.043 katechetów, w tym, 8.381 księży diecezjalnych, 799 księży zakonnych i 1.989 sióstr zakonnych.

Jeżeli przyjmiemy średnią pensję katechety w wysokości 3.500 zł. brutto, to realnie płacony podatek (po odliczeniach) wynosi ok. 193 zł. miesięcznie. Rocznie daje to 25 mln zł podatku PIT od pensji osób duchownych zatrudnionych w szkołach, nie licząc innych duchownych płacących tę formę podatku.

Działalność gospodarcza

Instytucje kościelne, takie jak parafie, kurie, klasztory – tak jak inne podmioty życia publicznego – mogą prowadzić działalność gospodarczą. Wówczas muszą ją zarejestrować w sposób obowiązujący wszystkie podmioty i płacić takie same podatki CIT, PIT, VAT jak wszyscy inni uczestnicy rynku. Muszą również składać informacje i deklaracje dotyczące podatków dochodowych, podatku vat, składek zus i innych obciążeń publicznoprawnych.

Co prawda kościelne osoby prawne nie płacą podatku dochodowego, ale w podobnej sytuacji są inne instytucje działające na rzecz społeczeństwa np. ochotnicza straż pożarna, kluby sportowe. Preferencja ta obowiązuje tylko pod warunkiem, że dochody zostaną przeznaczone na cele statutowe, a w przypadku kościelnych osób prawnych na cele kultu religijnego, oświatowo-wychowawcze, charytatywno-opiekuńcze oraz na konserwację zabytków, prowadzenie punktów katechetycznych, inwestycje sakralne w zakresie: budowy, rozbudowy i odbudowy kościołów oraz kaplic, adaptację innych budynków na cele sakralne, a także innych inwestycji przeznaczonych na punkty katechetyczne i zakłady charytatywno-opiekuńcze.

Ponadto, należy podkreślić, że **Kościół** płaci także podatek VAT od wszystkich zakupów towarów i usług bez możliwości odliczenia lub zwrotu.

Ulgi i zwolnienia

Ulgi i zwolnienia podatkowe względem Kościoła i jego instytucji zamieszczone w regulacjach prawnych mają przede wszystkim na celu wspieranie Kościoła w prowadzeniu przez niego różnych dzieł religijnych, a w szczególności wymienionych powyżej charytatywno-opiekuńczych, oświatowych i wychowawczych, które służą dobru ogólnemu ludzi zarówno wierzących, jak i określających się jako niewierzący.

Instytucje kościelne, które nie prowadzą działalności gospodarczej nie płacą podatku dochodowego i są traktowane tak jak fundacje, które wykonują ważne zadania dla społeczeństwa i nie prowadzą działalności gospodarczej.

Podatki od nieruchomości

Ustawa o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego zwalnia kościelne osoby prawne od opodatkowania i od świadczeń na fundusz gminny oraz fundusz miejski z tytułu posiadanej

nieruchomości o ile są one przeznaczone na kult religijny lub cele edukacyjne (szkoły, seminaria). Zwolnione są również: klasztory, kurie i zabytki. Za użytki rolne i lasy Kościół płaci takie same podatki jak każdy inny właściciel.

Inne formy wspierania budżetu państwa przez Kościół

Wkład Kościoła do budżetu to nie tylko płacone podatki, ale także prowadzenie różnych instytucji wykonujących w ramach swojej działalności zadania państwa. Świeccy katolicy i instytucje kościelne finansują kilkaset przedszkoli i 487 szkół dla kilkudziesięciu tysięcy dzieci. Rodzice, którzy posyłają dzieci do katolickiej szkoły nie dostają zwrotu podatku (kiedyś częściowo dostawali), tak więc płacą dwa razy za edukację. Raz w ramach wypracowywania podatków na rzecz budżetu, a drugi płacąc czesne. Można oszacować, że jest to co najmniej 200 zł od dziecka miesięcznie. Daje to kwotę 120 mln zł rocznie.

Olbrzymi jest wkład Kościoła w pomoc potrzebującym i najuboższym, co wydatnie wspomaga system państwowej pomocy społecznej. Przykładowo sama **Caritas Polska** w 2019 r. przekazała osobom potrzebującym pomoc materialną o wartości 100 milionów zł. Caritas diecezjalne przekazały pomoc o wartości setek milionów złotych. Caritas w całej Polsce prowadzi kilka tysięcy punktów pomocy, w których na zasadzie wolontariatu pracuje ponad 90 tys. Polaków. Wartość ich pracy to setki milionów złotych rocznie.

Obok **Caritas** działają setki ośrodków pomocy. Tylko same zakony, instytuty życia konsekrowanego i stowarzyszenia prowadzą w Polsce 450 placówek opiekuńczo-leczniczych. Są to: domy samotnej matki, ośrodki pomocy rodzinom, domy dziecka, ośrodki wychowawcze, placówki dla upośledzonych dzieci i dorosłych, domy starców, placówki dla osób uzależnionych, hospicja, ośrodki leczniczo-rehabilitacyjne, przychodnie, schroniska dla bezdomnych, noclegownie i kuchnie dla ubogich.

Duży wysiłek finansowy Kościoła dla społeczeństwa to utrzymanie zabytków. Większość zabytkowych budynków w Polsce to kościoły i inne obiekty sakralne, których jest kilka tysięcy. Na utrzymanie kościoła i parafii przeznaczone są pieniądze zbierane na tacę. Środki te z trudem wystarczają na sprzątanie, ogrzewanie, oświetlenie, ubezpieczenie, drobne naprawy i malowanie. Na remonty czy zabezpieczenie przed pożarem i kradzieżą trzeba szukać dotacji, sponsorów. Utrzymanie kościoła kosztuje co najmniej 2-3 tys. zł miesięcznie a z remontami to wielokrotnie więcej. W skali kraju daje to ponad miliard złotych rocznie.

Szacując finansowe zaangażowanie katolików na rzecz społeczeństwa i państwa mówimy o miliardach złotych rocznie. Instytucje i wspólnoty Kościoła katolickiego stanowią dużą część „trzeciego sektora”. Gdyby państwo miało przejąć te zadania, kosztowałyby to wiele miliardów złotych rocznie.

Źródło: eKai